

III. SPECIALIOJO PLANO SPRENDINIAI

1. TERITORIJOS PLANAVIMO DALIS

1.1. Žemės sklypo (sklypų) formavimas

Planuojama teritorija apima Pakruojo rajono savivaldybės, Rozalimo seniūnijos, Moniūnų kaimo žemės sklypus kad. Nr. 6570/0007:128 ir 6570/0007:151. Pagrindinė į planuojamą teritoriją patenkančių žemės sklypų kad. Nr. 6570/0007:128 ir 6570/0007:151 naudojimo paskirtis yra miškų ūkio (M), naudojimo būdas – ūkinių miškų sklypai (M3). Žemės sklypų nuosavybės teisė priklauso planavimo organizatoriui (AB „Klovainių skalda“), kuris yra pateikęs sutikimą dėl specialaus plano rengimo (2 ir 6 tekstiniai priedai).

Įmonė atlikusi poveikio aplinkai vertinimo procedūras ir vykdanči planavimo organizatoriaus funkcijas yra AB „KLOVAINIŲ SKALDA“, įmonės kodas 167901031, registruota Gamyklos g.2, Beržinių k., Pakruojo r., LT-83209, tel. +370 421 44 574, el.p. info@klovainiuskalda.lt, interneto svetainė: <https://www.milsa.lt/klovainiu-skalda>.

Šiuo žemės gelmių naudojimo planu planuojama Klovainių dolomito telkinio dolomito išteklių gavyba. Pakruojo rajono Klovainių dolomito telkinio išteklių dalies žemės gelmių naudojimo plane teritorijų planavimo sprendiniai projektuojami tik planuojamos teritorijos ribose.

Įgyvendinant specialiojo plano tikslus ir išskeltus planavimo uždavinius planuojamoje teritorijoje kasybos laikotarpiui projektuojami du žemės sklypai: Nr. 1 (atitinka žemės sklypą kad. Nr. 6570/0007:128) ir Nr. 2 (atitinka žemės sklypą kad. Nr. 6570/0007:151). Projektuojamų žemės sklypų geometrija nustatyta kadastriniais matavimais ir specialiojo plano sprendiniais nėra keičiama.

1.2. Žemės paskirties keitimas

Siekiant įgyvendinti numatytus uždavinius, planuojamoje teritorijoje projektuojamiems žemės sklypams Nr. 1 (atitinka žemės sklypą kad. Nr. 6570/0007:128) ir Nr. 2 (atitinka žemės sklypą kad. Nr. 6570/0007:151) keičiama esama paskirtis ir būdas, nustatant pagrindinę žemės naudojimo paskirtį kasybos laikotarpiui – kitą (KT), naudojimo būdą – naudingųjų iškasenų teritorijos (N).

Atsižvelgiant į planuojamos teritorijos padėtį Pakruojo rajono bendrojo plano keitimo sprendiniuose išskirtose tvarkymo zonose ir jose nustatytus specialiuosius reikalavimus, įvertinus liekaninį kasybos poveikį aplinkai, taip pat poveikio aplinkai vertinimo dokumentacijoje numatytas kompensacines priemones, baigus naudingosios iškasenos eksploatavimą projektuojamų žemės sklypų Nr. 1 ir Nr. 2 pagrindinė naudojimo paskirtis keičiama į vandens ūkio (H), nustatant naudojimo būdą – rekreaciniai vandens telkiniai (H2). Žemės sklypų pagrindinė naudojimo paskirtis išeksploatavus išteklius keičiama ir būdas/ai nustatomi pagal šio žemės gelmių naudojimo plano sprendinius, atlikus išeksploatuoto telkinio (dalies) markšneiderinius apmatavimus, bei įvykdžius rekultivacijos darbus. Pakeitimai registruojami nekilnojamojo turto registro duomenų bazėje. Žemės sklypų geometrija, ribos ir plotai po išteklių išeksploatavimo nesikeičia. Esant poreikiui, po žemės gelmių išteklių išeksploatavimo performuoti žemės sklypus turi būti parengtas žemės valdos projektas arba keičiamas šis žemės gelmių naudojimo planas.

1.3. Planuojamos teritorijos naudojimo sąlygos

Planuojamos teritorijos naudojimo sąlygos pateikiamos 3.1.1 lentelėje, apribojimai nurodyti pagrindiniame brėžinyje (4 brėžinys). Taip pat privaloma laikytis visų sąlygų nurodytų III skyriaus poskyryje „Aplinkos apsaugos ir visuomenės sveikatos saugos dalis“.

Planuojamoje teritorijoje suformuotiems dolomito gavybai žemės sklypams projektinis Nr.1 ir 2 kasybos laikotarpiui nustatomi tokie reikalavimai:

- ⇒ žemės paskirtis – kita (KT), naudojimo būdas – naudingųjų iškasenų teritorijos (N);
- ⇒ Pastatų ir statinių statyba draudžiama, išskyrus statinius, įrenginius ar inžinerinius tinklus, skirtus šio telkinio eksploatavimui. Užstatymo koeficientas ir užstatymo intensyvumo koeficientas esant poreikiui nustatomi statybos techninio projekto rengimo metu, vadovaujantis technologiniais naudingųjų iškasenų telkinio eksploatavimo ir susijusių įrenginių statybos poreikiais galiojančių teisės aktų nustatyta tvarka;
- ⇒ Žemės sklypų servitutai kituose žemės sklypuose: esamų nėra, nauji nesiūlomi.
- ⇒ Žemės sklypų servitutai projektuojamuose žemės sklypuose: esamų nėra, nauji nesiūlomi.
- ⇒ nustatoma įvažiavimo kasybos laikotarpiui į žemės sklypus vieta – nurodoma pagrindiniame specialiojo plano brėžinyje (Nr.4).

Nustatoma, kad žemės sklypuose (projektiniai Nr.1 ir 2 kasybos laikotarpiui taikomos šios specialiosios žemės naudojimo sąlygos:

- ⇒ miško žemė (VI skyrius, trečiasis skirsnis)
- ⇒ žemės gelmių išteklių telkiniai (VI skyrius, tryliktasis skirsnis).

Ruošiant planuojamos teritorijos plotus naudingųjų iškasenų gavybai turės būti vykdomi Nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatyme ir PTR 2.13.01:2022 „Archeologinio kultūros paveldo tvarkyba“ reglamente numatyti reikalavimai.

Planuojamoje teritorijoje esamas drenažo tinklas panaikintas 2015 metais UAB „Šiaulių hidroprojektas“ parengtu ir suderintu Gopelio ir Ramytės upių ir kitų melioracijos statinių esančių Pakruojo rajono Klovainių sen., Klovainių dolomito telkinio ribose rekonstrukcijos techniniu darbo projektu (19 tekstinis priedas).

Planuojamoje teritorijoje projektuojamuose žemės sklypuose numatytas esančios miško žemės naudmenų (2.1429 ha) pavertimas kitomis naudmenomis. Miško žemė kitomis naudmenomis bus paverčiama remiantis miškų įstatymo 11 straipsnio, 1 punkto, 4 dalimi, kurioje numatyta „naudingųjų iškasenų eksploatavimo teritorijoms formuoti ir naudoti ne miestų ir miestelių administracinėse ribose, kai nėra galimybės šių iškasenų eksploatuoti ne miško žemėje savivaldybės teritorijoje arba kai baigiamas eksploatuoti pradėtas naudoti telkinys ar jo dalis, dėl kurių yra išduotas leidimas naudoti naudingąsias iškasenas“. Didžioji daugiau nei 5 dešimtmečius veikiančio Klovainių dolomito karjero dalis buvo ir yra išdėsčiusi miško žemėje. Šiuo metu ne miško žemėje pagrinde yra išsidėsčiusi pietvakarinė kasybos sklypo dalis, kur šiuo metu pagrinde vykdoma išteklių gavyba. Pats išteklių gavybos frontas yra priartėjęs prie pat planuojamos teritorijos (4 brėžinys). Pietvakarinėje kasybos sklypo dalyje ne miško žemėje esantis neišeksplatuotų išteklių plotas apima apie 25 ha. Tai yra šioje, ne miško žemėje esančioje telkinio dalyje išliekanti esamoms gavybos apimtims, kada per metus atidengiamas apie 20 ha plotas, naudingųjų išteklių pakaks šiek tiek daugiau nei 1 metams. Toliau išteklių gavyba vėl būtų vykdoma kasybos sklypo dalyje esančioje miško žemėje, kadangi planavimo organizatorius neturi kito žaliavų šaltinio.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas administracinėje byloje Nr. eA-743-624/2026 2026 m. balandžio 29 d. priėmė sprendimą, kuriame išaiškino išimtinės miškų įstatymo nuostatos taikymą. Bylos sprendimo 54 punkte nurodoma, kad „Miškų įstatymo 11 straipsnio 2 dalies 4 punkto nuostata – „baigiama eksploatuoti šiuo metu naudojamo telkinio dalis, dėl kurios yra išduotas leidimas naudoti naudingąsias iškasenas, ir nėra galimybės tęsti telkinio eksploatavimo ne miško žemėje“, atsižvelgiant teisės aktais nustatytą miško žemės konversijos ekstraordinarumą, aiškinama siaurai, t. y. kaip apimanti tik atvejus, kai telkinio, kurio daliai yra išduotas leidimas naudoti naudingąsias iškasenas ir kuri (telkinio dalis) baigiama eksploatuoti, eksploatavimą galima tęsti tik miško žemėje, besiribojančioje su baigiama eksploatuoti telkinio dalimi.“ Šiuo atveju, kaip minėta, ne miško žemėje, kasybos sklype esančių išteklių pakaks tik kiek daugiau nei 1 metams, toliau Miškų

įstatymo išimtis suteikia teisę įmonei plėsti karjerą į besiribojantį ūkinės paskirties mišką, pakeitus žemės naudojimo paskirtį į kitą, naudingųjų iškasenų teritoriją ir už tai sumokėjus kompensaciją.

Planuojamo naudoti ploto įsisavinimas šiuo metu prie jo priartėjus gavybos frontui būtų daug racionalesnis sprendimas tiek gamtosauginiui, tiek ekonominiui pagrindu nei gavybos frontą tęsti kitomis kryptimis toje pačioje miško žemėje įmonei suteiktame kasybos sklype, paliekant PŪV teritorijoje esančius naudinguosius dolomito išteklius. Įsisavinus planuojamame naudoti plote esančius išteklius pats kasybos sklypas taptų vientisas ir nefragmentuotas. Vėlesnis praplečiamo ploto įsisavinimas iškasus išteklius visame suteiktame kasybos sklype atsižvelgus į gamtines, geologines sąlygas, kasybos technologiją ir kt. būtų labai keblus. Pvz. siekiant vėlesniais metais įsavinti planuojamame naudoti plote esančius išteklius visa pietvakarinė telkinio dalis dėl paliktos išteklių salos negalės būti pilnai rekultivuota, nes iškasto karjero vietoje susidarius vandens telkiniui (-iams) priėjimas prie išteklių būtų sunkiai įmanomas. Negalint rekultivuoti šioje telkinio dalyje esančio į kasybos sklypą įsiterpusio planuojamo naudoti ploto reikėtų sausinti daug didesnes karjero teritorijas.

Miško iškirtimas ir miško žemės pavertimas kitomis naudmenomis bus kompensuojamas sumokant piniginę kompensaciją į LR valstybės biudžetą arba atsodinant mišką kitoje vietoje, kaip numatyta LRV nutarime. Kompensaciją privaloma sumokėti prieš išregistruojant kitomis naudmenomis paverčiamą miško žemę iš LR miškų valstybės kadastro. Miško žemės pavertimas kitomis naudmenomis laikomas įvykusi, kai kitomis naudmenomis paverčiamas miško žemės plotas išregistruojamas iš LR miškų valstybės kadastro. Taip pat kai vadovaujantis Lietuvos Respublikos nekilnojamo turto kadastro įstatymu, LR nekilnojamo turto registro įstatymu, LR miškų valstybės kadastro duomenimis pakeitimai įregistruojami Nekilnojamojo turto kadastre ir Nekilnojamojo turto registre. Už miško žemės pavertimą kitomis naudmenomis kompensuoja planavimo organizatorius, kuris yra miško žemės pavertimo kitomis naudmenomis iniciatorius.

Atlikus planuojamos teritorijos rekultivacijos darbus planuojamos teritorijos žemės sklypo ribos ir plotai, kampinių taškų koordinatės nekeičiamos, tačiau keičiami privalomieji reikalavimai ir taikomos specialios žemės naudojimo sąlygos:

- ⇒ Pagrindinę žemės sklypo naudojimo paskirtį planuojama keisti į pagrindinę naudojimo paskirtis keičiama į vandens ūkio (**H**), nustatant naudojimo būdą – rekreaciniai vandens telkiniai (**H2**). Žemės sklypuose neplanuojama pastatų statyba, todėl planuojamos teritorijos žemės sklypams netaikomas reglamentuotas bendrajame plane sklypo dydis.
- ⇒ Naikinamas apribojimas: žemės gelmių išteklių telkiniai (VI skyrius, tryliktasis skirsnis).

Žemės sklypo pagrindinė naudojimo paskirtis išekspluatavus žemės gelmių išteklius keičiama ir būdas nustatomi atlikus išeksplatuoto telkinio (dalies) markšeiderinius apmatavimus ir žemės sklypo (-ų) kadastrinius matavimus.

3.1.1 lentelė

**SPECIALIOJO PLANO TERITORIJOS NAUDOJIMO, TVARKYMO, APSAUGOS PRIEMONIŲ IR SĄLYGŲ APRAŠOMOJI
LENTELĖ KASYBOS LAIKOTARPIUI**

Žemės sklypo Nr. (kadastrinis Nr. (esamiems sklypams))	Žemės sklypo plotas, m ²	Žemės sklypo pagrindinė naudojimo paskirtis	Žemės sklypo naudojimo būdas	Servitutų zonos (plotai), m ²	Specialiosios žemės naudojimo sąlygos
1 (6570/7:128)	5228	kita (KT)	naudingųjų iškasenų teritorijos (N)	-	• Miško žemė (VI skyrius, trečiasis skirsnis) • Žemės gelmių išteklių telkiniai (VI skyrius, tryliktasis skirsnis)
2 (6570/7:151)	16201	kita (KT)	naudingųjų iškasenų teritorijos (N)	-	• Miško žemė (VI skyrius, trečiasis skirsnis) • Žemės gelmių išteklių telkiniai (VI skyrius, tryliktasis skirsnis)

1.4. Susisiekimo sistema

Telkinio eksploatacijai numatoma naudoti esamus bendro naudojimo valstybinės ir vietinės reikšmės kelius, tai pat būsimus telkinio vidaus technologinius kelius.

Dolomitinė žaliava iš kasaviečių bus pervežama iki šiuo metu veikiančios dolomitinės skaldos gamyklos, išsidėsčiusios šiaurės vakarinėje planuojamos teritorijos dalyje. Pervežimui bus naudojami jau eksploatuojamo karjero vidaus keliai, kurių elementai turi atitikti kelių techninio reglamento KTR 1.01:2008 „Automobilių keliai“ (Žin., 2008-01-22, Nr. 9-322) ir STR 2.06.04:2014 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. bendrieji reikalavimai“ (patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. birželio 17 d. įsakymu Nr. D1-533) ūkių vidaus kelių IIIv kategorijos reikalavimus. Minimalus vienos krypties eismo ir važiuojamosios dalies plotis esant žvyro dangai sudaro 4,5 m, kelkraščiai - nerengiami. Esant kitai dangai važiuojamosios dalies plotis sudaro 3,5 m, kelkraščiai – po 1,0, kelio plotis 5,5 m. Dešiniojo posūkio spinduliai iš pagrindinio ir į pagrindinį kelią – 10 m. Mažiausi horizontalių kreivių spinduliai – 30 m. Kelio paviršius formuojamas buldozeriu sutankinant naudingojo kardo sluoksnį. Išilginis kelio nuolydis negali būti didesnis už 9 %, mažesnis negu 0,3 %. Įrengiant laikinus kelius jų kelkraščiuose turės būti iškasti 0,3-0,4 m gylio paviršinio vandens nuvedimo kanalėliai.